

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panegyricvs, Die Natali Academiae Theodorianae
Paderbornensis, Reuerendissimo, atq[ue] Illustrissimo
Principi, ac Domino, Theodoro, Episcopo Ecclesiae
Paderbornensis, S. R. I. Principi, Fvndatori Eivs ...**

Horrion, Johann

Paderbornæ, 1616

Capvt III. Miserum statum, in quo à primo Ecclesiam Paderbornensem
offendit, Principem in cogitationem Academiae impulsisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14243

Miserum statum, in quo à primo Ecclesiam Paderbornensem offendit, Principem in cogitationem Academiae impulisse.

QUIS verò DEI in Ecclesiam Paderbornensem, eximiam voluntatem, atque prouidentiam satis pro dignitate prædicet, qui in ipso tempore, parta cælesti afflatu, & domesticis institutis animi tui ornamenta, non diu cunctatus, ad eius salutē, dignitatēq; cōuertere dignatus est? Vix inter huius Ecclesiae Canonicos censerī cœperas, cū in te omnium coniecti sunt oculi: neque quisquam fuit, qui vt tibi honores mandarentur, canos expectandos putaret. Aliorum virtutem diu periclitatur, & explorat Ecclesia, sæpe experta eos quoque quorū senectus omni laude floruerit, prius in illo ætatis lubrico, vt non ceciderint, titubasse. Te in ipso iuuentutis flore Prepositum sibi delegit, de robore animi tui, constantiaque secura. Quod equidem diuino nutu factum arbitror, vt in tempore, Reip. vulnera, quæ paullo post curanda tibi essent, accurate cognosceres. Eo enim tempore versabatur hæc Ecclesia in potestate Principis à Catholica religione alieni, neque multo ante vicinae prouinciæ grauibus erant ob dissidia de fidei doctrina motibus iactatæ, quos Gebhardus Truchsesius Archiepiscopus ducta vxore, & Ecclesiae contempta auctoritate excitarat. Itaque omnibus fato quodam temporum ad studium nouarum rerum conuersis, & cum ijs faciente ipso, qui corrigere debuit, Antistite, vniuersa rei Catholicæ cura huic Admodum Reuerendo, & No-

Arx à Reuerendissimo & Illustrissimo Principe Theodoro Episcopo Paderbornensi edificata, vbi olim Hunnorum temporibus, & postea à Friderico Arnsbergæ Comite, castellum situm fuit.

& Nobilissimo Canonorum Ecclesiæ Cathedralis Collegio incubuit, cuius in tuenda maiorum religione excubiæ, ac labores digni omnino sunt quos iustissimis laudibus, & gratiis posteritas tota prosequatur. Inter hos eminebat tua, Princeps Illustrissime, animi magnitudo in vincendis rebus aduersis, prudentia in capiendo consilio, dexteritas in Ecclesiæ incolumitate ubiq; procuranda. Itaq; cum defuncto Principe de successore deligendo Canonici conuenissent, nemini prope dubium fuit, quin, si saluam vellent Ecclesiam, tuæ potissimum fidei credenda esset. Ita omnibus volentibus, & fausta prece te prosequantibus, Episcopus Paderbornensis es renunciatus. Ibi cum prouinciam, prope depositam, ac deploratam accepisses, ita per sanandam putasti, vt eam aliquando non qualem modo accepisses laceram, & afflictam, sed florentem, ornatamq; posses successori relinquere. Nihil dico de fortunis, quas prope consumptas repperisti: nihil de ære alieno, quo grauiter sanè premebatur. nihil de oppositis pignori fundis, ac villis. Taceo non modo nunc exisse ex ære alieno, & quicquid vsquã obligatum fuerat bonorum Ecclesiæ, abs te liberatum esse, sed etiam nouas arces exædificatas, noua vectigalia constituta. Et quoniam superiore libro nonnulla à me dicta sunt de hac tua ad confluentes Luppiæ, & Alifonis noua arce, adijciam quoque de altera nonnihil, quæ VVeuelsburgum dicitur. Ferunt in eodem loco antea arcem stetisse, cuius originem Hunnis, siue Hungaris tribuunt. Illi enim priusquã ad CHRISTI fidem, & humanitatem traducerentur, vt erant in primis immanes, & efferi, eruptione facta in Saxoniam, & Turingiam circa annum Domini DCCCCVII. omnia flamma ferroq; vastarunt. Ab illis igitur, vel certè cõtra illos, prodidere quidam arcem primò positam II. à Paderborna milliario, ac restauratam deinde à Friderico Arnst-

[Gobelinus art. 6 c. 57.]

berga Comite, q̄ decessit è viuis anno CHRISTI M. CXIII. Venit postea in potestatem nobilium dynastarum in Berren, atque inde in ditionem Paderbornensium Antistitum. Extructa est abs te, Princeps Illustrissime, forma triangulari, specie sanè visenda, atque magnifica. Quæ quidem, aliaque eiusdem generis opera si commemorarem, nihil equidem dicerem à laude Ecclesiastici Principis alienum. Nam etiam noster Magnus Carolus, cum epitaphium carmen, quod Romæ, hodieq; in Vaticano visitur, scriberet Hadriano I. Pontif. Maxim. quem summa pietate coluit, hæc inter eius laudes quoque numeravit:

[extat apud Baron. tom. 9. ANNO CHRISTI 795.]

Doctrinis, opibus, muris crexerat arces
Urbs caput, orbis honos, inclyta Roma tuas.

[in Chronico Saxonie anno 1585.]

Sed magis semper es arbitratus ad te pertinere quæ ad animorum sempiternam salutem, & Orthodoxæ religionis incolumitatem spectarent. Eo igitur enestigio curas cogitationesque contulisti. Neque id diu præferre cunctatus es. Certè David Chytraus homo Lutherianus, tuam electionem enarrans sic ait: Paderbornensi dicecesi Theodoricus à Fürstenberg gubernandæ præpositus est, & Calendarium Gregorianum subditis statim obtrusit. Studuit homo vaffer, obtrudendi vocabulo, pulcherrimum factum in inuidiam vocare, quam scilicet, Princeps Illustrissime facile contemnis, quod auctoritati Vicarij CHRISTI, & Nicæni Concilij omnium sanctissimi parere, nihil habeat quod erubescendum videatur. Post hæc verò cum animaduertes cursum religionis Catholicæ duabus potissimum rebus retardari, multitudine praua docentium, qui superioribus temporibus omnia ferme suggesta inuolarant, & inopia

inopia eruditorum sacerdotum, qui veritatem aduersus mendacia tuerentur, vtrique medicinam adhibere aggressus, lolij fatores faceffere, & res suas sibi habere iussisti. Diuturnioris aliquantò cura, & opera fuit idoneos rei Catholicae ministros, & doctores formare. Diu enim in hac vrbe ne quidem Grammaticæ ludi satis ad rem Ecclesiæ erant comparati, donec Salentinus Colonienfis Elector, qui hanc Ecclesiam simul administrabat, annuis vectigalibus auctis, studia litterarum nonnihil erigeret. Extiterunt deinde illo decedente, ea tempora, vt Reuerendum, & Nobile Cathedralium Canonorum Collegium in litteris, quibus anno M. D. LXXX. Kalendis Iunij longiorem operam Patrum Societatis I E S V expetit, confirmet raros posse reperiri, quorum satis constans, & certa sit de diuinis rebus sententia, cum quilibet fere, quod commodum sit, credat. Quæ res quoq; eosdem sapientissimos Ecclesiæ nostræ præceres impulit, vt ludi administrationem omnem Societati I E S V postea committerent. Sed tibi nimirum iam tum, Princeps Sapientissime, videbatur, nisi condita Academia, nunquam Ecclesiam in his terris eam doctorum hominum, quæ satis sit ad frangendos aduersariorum impetus, facultatem habituram. Neque enim defuerunt viri graues, è quibus non nemo etiamnum superest, qui te audierunt, cum diceres ipsis principatus exordijs, te confidere tantum tibi vitæ, atque opum datum iri diuinitus, vt publicam artium maximarum officinam ponere in hac vrbe liceret. Ea res quamuis id temporis ardua videretur, tamen fuit cui contemplatio magnitudinis animi tui, & spes vtilitatis publicæ lachrymas cieret. Iam enim intelligebas, quod à Diuo IOANNE CHRYSOSTOMO diferta,

[Lib. 4. de
Sacerdot.]

diserta, vt assolet oratione, firmisque rationibus ostenditur parum esse Christiano doctore, si vulgari quadam, & mediocri eruditione sit præditus, propterea quòd incertum sit, quibus potissimum armis humani generis incautos sit aggressurus. Facit enim ille quod ijs, qui urbem aliquam circumfudent, vt ea parte præcipuè faciat impressionem, qua paucioribus præsidijs munitam esse viderit. Itaque si parochus quis Ecclesiam regendam suscepit, qui, vt ceterorum non sit rudis, minus sit Græcè, vel Hebraicè doctus, confestim extimulat, qui voces in sacris litteris, aliter ac veritas habet, accipiendas esse contendat: Si dialectices est ignarus, exuscitat, qui argutis eum conclusiunculis impediatur: Si historiae veteris, & Ecclesiasticae est imperitus, qui fictas fabulas, & confortas, ac difficiles temporum rationes obijciat. Denique quacumque in arte fuerit minus versatus, in easi aduersario latus præbuisse videbitur, quamuis ceteroqui sit excellenti, reconditaque doctrina, tamen causam dederit imperitis suspicandi, ideò quippiam in Catholica doctrina verum non esse, quòd à veritatis doctore, non quicquid contra dici potest, diluatur. Id si ijs vsu venire potest, qui sublimioribus disciplinis exculti, minorum sunt expertes, quid illis fiet, qui inferioribus leuiter tincti, nullam partem grauiorum attigerunt? Magna igitur ratione, Princeps Illustrissime, instituisi, cum prouinciam accepisses refertam oppugnatoribus Catholicae religionis, vacuam prope ijs qui pro dignitate eius scita, ac decreta explicare possent; successoribus optimè eruditis hominibus septam & vallatam relinquere, qui illam omni doctrina genere, aduersus quodlibet hostium genus propugnare, & tueri didicissent.